

Frítt andslív.

Á tí ökonomiska ökinum má samfelagið taka tey stig, ið eru neyðug fyrri at koma á málið. Mest møguleg framleiðsla, og eitt rætt víst býti av úrtøkuni. Soleiðis verður tikið til í hini sosialistisku alheimsstevnuni. Tað krevur ymiskar loysningar, alt í samljóð við framleiðslu- og arbeiðsviðurskiftini í teim ymsku yrkjum og fyrirøkum. Men tað málið ein í øllum förum miðar ímóti, er at gera fólkið til harra í egnum húsi.

Tað er samfelagsins skylda at virka fyrri eini tilikari skipan, ið ger tað gjørligt hjá fólkinum at byggja á egði evnaríkidömi.

Tessvegna treingja vit eisini eina andliga frigering, sigur hin sosialistiska stevnan. Andslívið má vera frælst og ikki heft av nøkrum almennum atgerðum. Tað má sláast fast sum ein ófrávikilig meginregla, at samfelagið má stuðla alla fria gransking, alt slóðbrótandi upplýsingararbeiði og alla virðismikla list. Samsvarandi siðsögu sína vil flokkurin gera sítt til at stóði verður lagt fyrri einum ríkum fólkaligum mentunnarlívi.

Sjálvir eru vit onga leið komnir á hesum økjum. Tað er naggatódn komin í og tað tykist, sum vit verða standandi í sama stað. Einans eitt sosialistiskt stýrislag hevur vilja og møguleika at fáa annað lag á; men Föroyingar tykjast ikki hugaðir at ganga ta einastu leiðina, ið til fullnaðar kann loysa hesar brennandi spurningarnar.

Vit fara tí at kanna eftir, hvat okkara grannar hava gjørt og taka her grannan fyrri eystan, Noreg, ið hevur havt eitt sosialistiskt stýri nú í mong ár.

Teir eru komnir væl áleiðis. Teir mentunnarligu góðarnir eru ikki meira nøkur serogn hjá teimum fáum. Teir eru við at gerast felagsogn hjá øllum fólkinum. Hetta er úrslit av longum, seigum og miðvísam arbeiði.

Teir. organiseraðu arbeiðararnir seta í fyrsta lagi kravið til síns sjálvs. Felagsskapurin stillaði teir yvir fyrri nýggjum og krevjandi uppgávum. Úteftir sum inn eftir. Tað var tí neyðugt at ognar sær dugnaskap. Hetta kom at verða inngangurin til eitt umfangandi upplýsingar- og studiárbæið, sum nú er komið í fasta legu.

Av hesum kundi ein eisini við nógv stórri megi venda sær til samfelagið. Næstur teirri arbeiðandi fjøldini lá fólkskúlin. Hann mátti byggjast á eindarprinsippið. Og tað er longu langt síðan víðtikið og gjøgnumfært. Undir bardaganum kom stöðgur í og tessvegna eru framvegis tung tøk at taka.

Teir hægri skúlnir standa nú opnir fyrri evnarikum ungdomi utt-

an mun til foreldranna ökonomisku og sosialu viðurskifti. Tað sama gildir ungdoms- og yrkisskúlar. Men stöðugt má verða hildið á fram.

Fríu gannskingini verður givið teir allar bestu möguleikar. Fak eins og hin fagri litteratururin verður gjørdur eins atkomuligur fyrri øll. Dúgliga verður virkað fyrri bókasövnun, ikki minst úti á teimum smærri bygðunum og úti á landinum.

List er við at vinna fram á øllum økjum, í skólum, samkomuhúsum og á arbeiðsplássunum. — Fleiri og fleiri vitja sjónleikarhúsin. Í Oslo hevur fólk fingið sítt eigna fólksjónleikarhús og sítt

Kortið og lendið.

Hin sosialistiska hugsjónin hugtekur allar framburðsmenniskjur. Tann sosialistiska arbeiðs- og framtaksskráin er tí miðdepilin í politiska órðadráttinum kring allan heim.

Borgarligu flokkarnir hava onga skrá og einki endamál at seta fram, ið metast kann saman við sosialismuna. Tað er tí lætt at skilja, hví so fáar menniskjur tosa um teir borgarligu flokkarnar og spyrja, hvat teir veruliga vilja. Teir eru fyrst og fremst ímóti tí flokki og teirri röslu, ið ber hina sosialistisku áskoðanina og tey sosialistisku dagskrövin.

Tað kortið, ið teir borgarligu flokkarnir seta upp yvir teim sosialistisku landavinningunum er sjáldan samsvarandi við lendið. Í staðin fyrri at rétta kortið, gera teir hvöss álop í sosialistaflokkarnar og arbeiðararörluna.

Tað, sum liggur fremst í huganum hjá teimum borgarligu spámonnunum, er ognarviðurskiftini. Hin sosialistiska arbeiðararörlan hevur har aftur ímóti mestan áhuga fyrri, rættin skal hava til ræðið t. v. s. tað veruliga og praktiska við hesum spurningi. Tað er tí, at kravið um ídnaðarligt og figgjartligt demokrati verður sett fremst.

Arbeiðararörlan kennir seg ikki bundnað til nakrar avmarkaðar lærusetningar; men vil til

HÚSASKATTUR.

Sambært grein 16 í samtykt fyrri Tórshavnar kommunustýri verða øll, sum hava avhent hús sín, tikið tey niður ella annað tilíkt, og sum tí ikki halda seg vera skyldig at rinda húsaskatt í framtíðini, biðin um at boða nevndini frá innan 1. desember í ár.

TÓRSHAVNAR LÍKNING-
ARNEVND, 17. novbr. 1954.

egna fólksjónleikarfelag. Tað vil kortini ikki siga, at tann fólksfjöldin, ið her verður talað um, skal leita til eitt ávíst sjónleikarhús, nei, tað er leikpallalistin sum heild, ein vil vekja ans fyrri. Eins eigna sjónleikarhús verður tí miðdepulin fyrri hesi veking.

Hitt frælsa andslívið hevur vunnið eina sterka stöðu, og tað er eitt úrslit av teimum stóru framstigunum, ið gjørd eru á tí ökonomiska og sosiala ökinum.

★

Eisini vit verða at halda hesa somu leiðina, tí eru vit eftir bátar í mongum, eru vit tað ikki minst, hvat tí frælsa andslívinum viðvikir.

Hin sosialistiska fólkarörlan verður at lúka eisini hesa uppgávuna.

eina og hvørja tíð virka út frá teimum í lötuni ráðandi viðurskiftum, eins og hon vil byggja á tær erfaringar, ið vunnar eru. Men endamálið verður altíð hitt sama: at framleiða so nógv sum gjørligt og at fáa íggjøgnum eitt rættvíst býti av teimum virðum, ið skapaði verða. Til tess má fólkið vinna sær rættindini til at ráða í arbeiðs- og samfelagslívinum.

Tá ið borgarligu flokkarnir meta um sosialistisku arbeiðararörluna, skuldi hesar metingar heldur verið vegleiðandi enn villileiðandi.

ORÐTØK:

Gott er at hava biskupp til móðurbróður.

Barnið veit, hvør ið seg hatar, og hvør ið seg matar.

Góður er gamalur í garði.

Livandi maður er góður at vænta. Hann hevur grein í sínum máli.

Ongatíð sá eg so hvítan ein katt, at hann var ikki gráur um hálsin.

Tráur livir trevli.

Tað sviður ikki á hjartanum, ið oyrað ikki hoyrir.

Veður og vatn má sær ráða.

Best er fjøður millum frændur og sund millum brøður.

Bestu vinir, ið sjáldast finnast.

Bert er bróðurleyst bak.

Hann má so mangt gera, ið ongan sonin eigur.

50 ára gomul reglugerð

Norðmaður, ið hevði verið 51 ár í Ameriku, segði tá ið hann kom aftur til Noreg: Tá ið fór hiðani 14 ára gamal var reglan tann:

Sosialistene sier, vi skal dele,

Oöyre vil ha det hele,

Så kan venstre få resten,

Det er det noen kaller kjærlighet til næsten.

— Hon segði, at tú hevði sagt tað, sum eg segði, at tú ikki skuldi siga.

— Ja, men eg segði jú við hana, at hon ikki skuldi siga, at eg hevði sagt tað.

— Ná, men sig ikki við hana, at eg havi sagt, at hon segði, at tú hevur sagt tað.

Føroya SOSIAL-DEMOKRATUR

Bladstjóri
VILLI SØRENSEN
telf. 2172
Postbox 76

Prent:
A. ØSTER

LIVI- KOSTNAÐURIN.

Niðanfyrri er víst á, hvussu leingi ein arbeiðari í nevndu londum mátti arbeiða fyrri:

1 kg av breyði, 1 kg av smøri,
1 kg av osti, 1 kg av oksakjøti, 1
kg av fleski, 1 l av mjólk, 10 egg,
1 kg av skinku og 1 kg av sukri.

Sveits	15 tím. 55 mín.
Vesturtýskland	18 tím. 5 mín.
Frakland	22 tím. 10 mín.
Belgíu	25 tím. 50 mín.
Ongland	10 tím. 5 mín.
Danmark	9 tím. 55 mín.
Svøríki	9 tím. 50 mín.

Hetta eru ógviliga áhugaverd töl, og serstakliga arbeiðara- og fiskimannaheimini eiga at kanna tey gjølla.

Tey vísa greitt og týðiliga munin á livikostnaðin í londunum, har íhaldsflokkarnir sita við valdinum (kapitalistiskt stýrislag) og og teimum londunum, har javnað. armenn sita við stjórnarvaldinum (sosialistiskt stýrislag.) Í omanfyrri nevndu londum ráða javnað-armenn einans í Svøríki og Danmark. Livikostnaðurin í hesum londunum er eisini munandi lægstur. Hetta er sjálvandi orsakað av javnaðarmanna miðvísa príspoli. tikki og teimum víttfevnandi atgerðunum fyrri at tryggja teimum arbeiðandi og minni mentu tey allra bestu og lagaligastu livilíkindi.

Hetta er sosialistiskur politikkur íroynd og veru.

Telefonstöðirnar í Kirkjubø og Velbastað eru niðurlagdar. Hesar bygdir eru nú felagar undir Tórshavnar telefonstöð.

Partafelagin Tjörn í Vági er farið í líkvidatið.

Tveir manns spældu tennis. Einaferð slerdi teir bóltin út um hegnið. Teir leitaðu, men illa gekst at finna hann aftur. Endiliga kom ein gomul kona, ið hevði staðið og hugt at teimum, til annan og teskaði:

»Orsaka tygum, men hevði tað verið ímóti reglunum, um eg segði tygum, hvar bólturin er?

So var tað tann letingurin, ið hevði hjólhestin standandi við seingina so tað skuldi vera lættari at ganga í svøvn.

Ein maður byrjar at verða gamal, tá ið hann hyggur meira at matseðlinum enn servitrisuni.